

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 12-as Phone Park 5318 WORCESTER, MASS., 9 DIENA RUGSEJO (SEPT.), 1929 Kaina 5 Centai Vol. XIV

ARABAI NORI IS ŽYDU ATIMT PALESTINA

ARABAI NORI VALDYT PALESTINĄ

Jeruzolima, — Auni Abd-el-Hadi Sij, gerai žinomas teisininkas, kalbėdamas su spaudos atstovais pranešė, kad arabai pasiryžę valdyt Palestiną, nors reikėtų pasipriešint Didžiajai Britanijai. Auni Abd-el-Hadi Sij yra arabų vyriausybės sekretorius, kurs sekretoriavo karaliui Feisal, laike pasirašymo Versalės sutarties, kur jis taip pat pasirašė vardą. Jis kalbėjo labai atvirai. Sakė, kad paskutinieji sukilimai nors savaimingi, vienok buvo pasekmė gudrios propagandos. Arabų vyriausybė per paskutiniuosius tris metus taikėsi prie sudarymo tokių aplinkybių ir padėjimu kuriais Anglija turėtų kovot.

„Mes čia visi žinome,“ jis pranešė, „kad kai kurie Palestinos vyriausybės valdininkai visiškai priešingi Balfouro delegacijai, tai yra netiki, kad gali būti įvykinamas. Arabų nuomonė toji pati, nes nuo pat pradžių pranešėm, kad esame priešingi Anglijos nusistatymui kas šiek žydų. Iš šios priežasties arabų vyriausybė nutarė nei žodžio ne tarti prieš vietinę valdžią. Musų vienintelė kritika nukreipta prieš Londono vyriausybę.“

„Palestina arabų akyse nėra atskira šalis, nors anglai išplėšė ją nuo arabų kuno neatsižvelgiant į jų prižadėjimus musų vadams laike pasaulinės karės. Musų paskutiniame kongrese iškilmingai prižadėjome, kad nepasijudinsime nuo musų peritikrinimo, kad Palestina turi vėl būti arabų imperijos dalis. Musų nuomonė yra, kad tėvynė žydoms negali būti gyvuoti, nes nenatūrališka. Jeigu zionistų organizacija toliau save nurašins, manydama, kad anglai ateis pagalbon, mes užtikrinam, kad šis ketvirtas sukilimas nebus paskutinis. Mes esame tikri, kad šis paskutinis sukilimas sustabdys žydų imigraciją ir atgrąšys žydų kapitalą nuo įėjimo į šalį. Jeigu dabar negalim sunaikint žydų tėviškę įsteigimo judėjimą, tai nieko nelauksim ir sudarysim penktą sukilimą, kurs padarys Didžiajai Britanijai daugiau žalos negu Abd-el-Krimo karė padarė sykiu Francijai ir Anglijai. Paskutiniuose sukilimuose arabai šovė tikrai į žydus; anglai, kurie buvo nušauti, tai tikrai klaidžiojančių šuvių aukos.“

ANGLIJA LAIKYSIS SAVO NUSISTATYMO

Zeneva, — Didžioji Britanija neketina nei nusileist nei pakeisti savo nusistatymo kas link Palestinos mandato, suteikto jai per Tautų Lygą ir sukilimai Palestinoje bus ištyrinėti, idant būtų aglymlybės surast priežastis ir neleist, kad atsikartotų; pagal Užsienių Reikalų Ministerį A. Hendersoną, kada davė pranešimą Tautų Lygai. Hendersonas taipgi pranešė, kad iki šiol sukilimo pasekmės yra: žydų, 109 mirė ir aštuonias dešimt sužeistų; krikščionių, keturi mišė ir dešimt sužeistų; arabų, aštuoniasdešimt trys mirė ir 122 sužeisti. Vienok be šių yra dar daug lavonų nesurastų ir daug dar nesurastų ir sužeistųjų skaičių. Anglijos Užsienių Reikalų Ministeris taipgi pasakė, kad jo šalis visiškai neturi palinkimo nei persvarstyt mandato laikymo, nei sutikt su jokiais pakeitimais Balfouro deklaracijos įstatymuose kas link žydų tėviškę įsteigimo. Suomijos Užsienių Reikalų Ministeris Procope, Lenkijos Užsienių Reikalų Ministeris Zeleskis, Francijos premieras Briand ir daug kitų iš Tautų Lygos

išreiškė savo užuojautą nukentėjusiems nuo sukilimo. Briand patvirtino Hendersonui, kad Francija deda visas galimas pastangas neleist Syrijos musulenus supainiot situaciją Palestinoje ir priminė, kad Francija pirmiau turėjo keblumų su arabais jos mandatų teritorijose.

SUOMIJOS LAIVAS NUSKENDO

Helsininkai, Suomija— Ne mažiau šimtas trisdešimt gyvųjų žuvo, taipgi daug vaikų, grįžtančių į savo namus praleist sekmadienį, kada Suomijos laivas paskendo didelėje audroje. Laive buvo 200 pasažierių ir daugumas iš jų buvo kajutose, kuomet staiga nelaimė atsitiko. Tiek daug žmonių žuvo užtai, kad pasažieriai negalėjo išeit ant dėnio kada priešakinė laivo dalis netikėtai pasinėrė į jures.

Laivas Jarganne išgelbėjo didelį žmonių skaičių, bet kiti pasažieriai su apsaugos juostų pagalba nuplaukė gyvi ant kranto. Kadangi buvo begalinis sumišimas priplaukoj ir audra siautė lauke, daug laivų negalėjo eit pagalbon, tai nebuvo galima sužinot tikrai kiek žmonių išgelbėta.

Laivas Kuru, išplaukė iš Tammefors po piet, šeštadienį, ir ką tik buvo priplaukęs arti uosto, kada galas pasinėrė į didelės vilnis ir laivas negalėjo pats pasitaisty. Kaikurie pasažieriai spėjo įlipt į apsaugos laivą, bet smarkūs vilnys apvertė jį. Kai kurie galėjo laikytis prisikabinę prie apversto laivlio iki buvo išgelbėti. Laivas apsvirtė visiškai prieš skendimą. Daugumas iš jų, kurie priplaukė prie krašto buvo labai nuvargė ir vėliau numirė. Laivo kapitonas išliko gyvas.

NAUJI SUKILIMAI MANDŽURIJOS RUBEŽIUOSE

Tokija, — Pranešimai iš Harbino, Mandžurijos skelbia žinias, kad Pograničnaja, Kiniečių Rytinio Gelžkelio rytiniam gale, buvo deginamas kanuolėmis nuo lėktuvų ir užpultas rusų pulku sekmadienio po pietu. Didelė miesto dalis sudeginta, gyventojai visi subėgo į skėpus. Kinija ir Rusija viena kitą apkaltina už užpuolimus prie rubežių. Iš Vladivostoko pranešimai paduoda, kad kiniečių artilerija ir karabinieriai pradėjo šaudyt sovietų pulkus skersai rubežiams.

Iš Tokijos pranešama, kad per 20 valandų kovota arti Dalainer, vakarinėje Mandžurijoje, su daug nuostolių abiem pusėm, bet kiniečiai pergalėjo 1000 rusų užpuolimą. Taipgi pranešta, kad rusams nepasisekė užpuolimas rytiniame rubežiuje. Kiniečių ministeris Vokietijai telegrafu į Nankingą pasakė, kad sovietų vyriausybė atsiėmė reikalavimą, kad naujas rusų generalis vedėjas ir pabelbininkas būtų paskirti Kiniečių Rytiniam Gelžkeleui kaip pradžia susitaikymui.

LUZONE DIDELE VIESULA

Manila, — Iki 200 žmonių žuvo laike viesulos, kuri perėjo per Pietinę Luzono salą, gi tukstantiniai žmonių liko be pastogės. Kiti pranešimai sakė, kad daug nuostolių padaryta arti Infantos miestelio ant vakarinio pakraščio Tayabas Provincijoje. Suvienytų Valstijų karinis laivas Edsall išplaukė į pietinę Luzoną pagalbos suteikimo tikslu ir armijos lėktuvai iš oro peržiūrėjo nuteriotus distriktus. Tukstantiniai be namų ir neturiko pavalgyt. Maniloje viesula išardė vandens centralinį kanalą ir neužteko vandens. Vėliau buvo laikinai sutaisyta.

GREKIJOS IR LIETUVOS PREMIERŲ KALBOS TAUTŲ LYGOJE

Tautų Lygos susirinkime, raginančias kalbas, kad Lyga būtų didesnes pastangas taikos užtikrinimui pasakė premieras Venzelos iš Grekijos, premieras Valdemaras iš Lietuvos, Indijos atstovas Muhammad Habib-ul-Lah, ir Ispanijos atstovas Quinones de Lejon. Premieras Venzelos pranešė, kad Grekija sutiko jeit į Visuotinąjį Teismą ir prižadėjo, kad jisai reikalau savo valdžios užtvirtint generalį aktą, priverstinam santaikos darymui, kuomet sugrįž į savo šalį. Jisai sutiko su Anglijos reikalavimu, kad Kellogg'o pakatas būtų sujungtas su Lygos sutarčia ir pasakė, kad morališka negalimybė Valstijoms sėdėti dykai, jeigu įvyktų prasižengimas prieš pakta. Premieras Valdemaras prašė tokios tolerancijos, kokią pripažint, kad vien Vokietija nesukelė pasaulinę karę ir įrodinėjo, kad Lyga apsilieidus mažumų klausime ar problemoje. Jisai išreiškė savo sutikimą Briando projektui Suvienytom Europos Valstijom. Jisai priminė, kad Europos rytuose dar niekas galutinai nenuspresta, gi mažumų klausimas Tautų Lygos kaip ir nepaliestas. Jisai perspėjo Tautų Lygai, kad jeigu ji neišriš šią problemą, tai kiti tą gali padaryt greitai laiku.

FRANCIJOS PULKAI APLEIS REINĄ KITĄ MĖNESĮ

Strasbourg, Francija — Francijos pulkai pradės maršrut iš vokiečių okupuotos teritorijos anksti spalio mėnesyje. Batalionas, kurs stovėjo Wissembourge nuo to laiko kada įvyko taika bus pirmas apleist Reiną. Evakuacija bus užibaigus gegužės pabaigoje arba birželio pradžioje, 1930 metuose.

VAIKAS ŽMOGŽUDYS NUTEISTAS DEŠIMT METŲ KALĖJIMAN

Paterson, N. J. — Teisėjas William B. Harley, po prašymo patarimų nuo kunigų, laikraščiu leidėjų ir gerai žinomo vado, nuteisė Louis Torzellą, 15 metų žmogžudį, dešimt metų į valstijos kalėjimą, Trentone. Torzellą mušėsi su John J. Nolan, 14 metų vaiku, liepos 4 diena, už laikrodėlį ką Nolano našlė motina dovanavo savo sūniui mokyklos užbaigimo dienoje. Nolano gerklė buvo sužeista ir mirė. Laike Torzellos arešto vaikas pasisakė policijai, kad jis džiaugiasi savo darbu ir kada jį paleis iš kalėjimo, tai bus tikras gangsteris, bet jau dabar jis gailėsi tokiu išsitarmu. Jau per kelias savaites nuteisimas negalėjo but nuspręstas pakol teisėjas Harley ir prosectorius J. V. Barnitt neapsvarstė su valstybės oficialais ar padėt Torzellą į kokią kitą įstaigą apart valstijos kalėjimo. Torzellą negalima buvo pasiųst į Jamesburg Namą Vaikams, užtai, kad žmogžudžiai tenais neprimami ir jis buvo per jaunas padėt į Rahway pataisos namą. Teisėjas Harley sakė, kad Torzellą laikys atskirai nuo sukietėjusių kriminalistų kalėjime ir kad sulaukęs šešioliktų metų jis bus perkeltas į Pataisos Namą iki pasibaigs nuteisimo laikas.

LENKŲ UŽPUOLIMAS ANT LIETUVOS SARGYBŲ

Praėjusią savaitę ties administracijos linija, Aukštakalnio ir Olchnos kaimų rajone įvyko susišaudymas tarp Lietuvos pasienio sargybos ir lenkų kareivių. Lietuvos sargybos buvo užpultos kelių civilių ir lenkų kareiviu,

kurie norėjo nužudyt ties administracijos linija gyvenantį ukininką Skavrona. Sutikti šuiviais iš Lietuvos pusės užpuolikai pasitraukė atgal į lenkų pusę. Šaudymas truko kelias valandas. Lietuvos pusėje niekas neenukentėjo. Lenkų pusėje buvo sužeisti du civiliai ir vienas kareivis.

SVARSTO APIE EKONOMINIŲ EUROPOS PADEJIMĄ

Zeneva, — Vokietija pritaria svarstymams ar galima sutvert Europos sąryšį, bet tikai su sąlyga, kad būtų vien ekonomiško pobūdžio. Užsienių Reikalų Ministeris Gustav Stresemann išaiškino Vokietijų nusistatymą T. Lygos posėdy, pirmadienį. Vokietija lygiai kaip ir Francuzai labai priešingi bile kokiam sumanymui, kurs tikrai būtų nukreiptas ar atrodytų kenksmingas Suvienytom Valstijom Amerikoje. Svarbiausia, vokiečiai sako, kad jiems reikia Amerikos kapitalo išvystymui išdirbysčių ir padėt jiems išmokėt reparacijos skolas. Greičiausia, Europos susivienijimo darbas iš pradžių eis iš lėto ir gal ims pavyzdį iš Pan-Amerikos Unijos. Nors oficiališkai atstovai neskelbia, kad Amerikos ekonomiška galybė verčia Europą susivienyt, vienok taip jaučiama kaikuriuose vietose. Privatiškai, kaikurie sakė, kad iš priežasties Amerikos muto pakilimo ir Amerikos noro, kad jai būtų suteikta geriausia vieta tarp Europos šalių, būtų išmintinga Europai susivienyt, nors ir ekonomiškai.

SOVIETŲ KARO LAIVAI KLAIPĖDOJE

Pabaigoj rugpjūčio į Klaipėdos uostą atplaukė sovietų karo laivai „Kalinin“ ir „Vokov“. Laivams vadovauja kontradmirolas Makarovas. Rusų karo laivus sutiko juroje Lietuvos karininkai. Iplaukdami uostan karo laivai aplaustu 21 armotų suviu. Lietuvos batarejos išsveikinimą taip pat atsakė armotų suviais. Išlipusią į krantą laivų vadovybė sutiko karo ir civilių įstaigų atstovai. Kontradmirolas Makarovas priėmė Lietuvos garbės sargybą ir pasveikino ją lietuviškai „sveiki vyrai.“

Vėliau rusų karo laivų vadovybė padarė vizitus Klaipėdos krašto gubernatoriui, karo ir civilinių įstaigų atstovams. Paskui visi vizituoti asmens atsakė į vizitus, apsilankydami kontradmirolo Makarovo laive. Po to svečiams pagerbt buvo suruošta visa eilė priėmimų. Svečiai viešėjo Klaipėdoje keletą dienų.

JAPONIJA NELEIDŽIA DARBININKUS IŠ KOREJOS

Tokija, — Kadangi bedarbė vis dauginasi Japonijoje, ministerija pradėjo varžyt imigrantus, kurie atvyksta ieškot darbo. Japonija turi savo imigracijos problemą, nors nelabai išgarsinta, užtai kad daug žmonių iš Korejos ir Kinijos nori apsigyvent čionais, kur darbo sąlygos ir mokesčiai daug aukštesni negu savo šalyse. Iki šiolai buvo lengva neleist kiniečius, bet koriečiai galėjo jeit į Japoniją, nes jie Japonijos piliečiai. Dabar neleis koriečius atvykt į Japoniją, jeigu negalės parodyt pasirašytą kontraktą, išduotą Japonijos darbdaviu. Japonijoje šiuo laiku randas beveik 250,000 koriečių. Japonijoje bedarbės problema yra labai didelė: pirma, kad Tokijos įstatymo darbas baigiasi; antra, nauja Kamaguchi valdžios nusistatymas sumažint išlaidas; ir trečia, finansiška Japonijos padėtis neišgera, bet blogyn.

DARBININKŲ ŽINIOS

SUVIRŠ 8,350,000 DARBININKŲ SUVIENYTŲ VALSTIJŲ IŠDIRBYSTĖSE

Komercijos Departamentas išdavė surinktas skaitlines apie išdirbystes ir tų išdirbysčių darbininkus, kurias skaitlines rinko 1928 m. del 1925—1923 ir 1921 metų.

Cenzas parodo, kad nuo 1923 m. skaitlius darbininkų vis žėmyn puola, gal priežastis to yra įvedimas visokių mašinerijų užimt darbininkų vietas. 1927 m. darbininkų buvo 8,351,257.

1,700,000 darbininkų pasamdyti „textile“ išdirbystėje; 886,000 mašinerijų produkavimo išdirbystėje; 867,000 medžio ir panašiose industrijose; 835,000 geležies ir plieno išdirbystėje; 679,000 maisto išdirbystėje; 550,000 popieros ir spaudinimo industrijose, 495,000 transportacijos; 395,000 chemikalų industrijose ir t.t.

1927 m. net \$11,000,000 išmoka algomis, arba padidėjimas iš 1.1% už 1925 m., bet sumažėjimas iš 2.5% už 1923 m.

1927 m. Amrikos išdirbystėse medžiagos suvartota iki \$35,000,000,000,000 vertės ir produktų vertė buvo \$62,900,000,000.

NAUJA BATŲ UNIJA LAIMEJA

Lynn, Mass. — Dar keturi šio miesto batų išdirbysčių vedėjai pasirašė sutartis su Suvienyta Batų Darbininkų unija, tai jau iš viso 20 firmų pripažino naują uniją per praėjusias dvi savaites be kreipimo atydos į streiką. Sutartis suteikia unijos pripažinimą, lygį mokesčių lentele ir padidinimą algos iki 20 nuošimčio keliuose skyriuose.

Daugiau 2,000 darbininkų susstrikavo iš 11 batų dirbtuvių Salem, Lynn ir Beverly, tikslu išgaut unijos reikalavimus. Batų dirbtuvių darbininkai apie 10,000, dar vis streikuoja ir negustos pakol išdirbėjai nesutiks skaitytis su unija.

MOTERŲ VIETA NAMIE TEXAS VALSTIJOJ

Dallas miesto (Texas valstijoje) majoras paliausavo visas ištekėjusias moteris nuo miesto darbų, tikėdamas, kad „ištekėjusių moterų vietą yra namie.“

KOKIO TVIRTUMO TURI BUT TARNAITĖS?

Kalifornijoje, sulig priimto akto 1929 m. legislaturos, tarnaitės (waitresses) neprivalo nešt daugiau kaip dešimt svarų trepais į viršų ir žėmyn, ir nuo jų negalima reikalaut pakelt penkiasdešimt svarų laike savo darbo.

MICHIGAN ELEVATORIŲ MERGINOS LAIMEJO

Michigan valstijos tulas namų statytojas, kuris atsakė užlaikyt valstijos įstatymą aprupint sėdynes elevatoriuose merginoms darbininkėms buvo nuteistas. Namų statytojas norėjo vest biznį kaip jam atrodė geriausia, bet teisdarys su tuom nesutiko ir privertė aprupint sėdynes.

STREIKO SARGYBINIŲ PULKAI NERIMAUJA

Marion, N. C. — Visos pastangos sutaikyt streiką Clinchfield ir Marion audinyčiose visiškai dingo ir Teisėjai N. Townsend gavo grąšinimus nuo Tautinių Sargybinių pulkų, kurie prižiūrėjo tvarką, kad jie nenori ilgai but. Ties trys šimtai sargybos, daugiausia jauni vyrai, reikalauja, kad juos paliausuotų, nes jų privatiški reikalai neprižiuriami ir eina prie galo. Iš priežasties šių prašymų, nauja sargyba užims jų vietą šią savaitę.

KOVA PRIEŠ BAKTERIJAS

Massachusetts valstija vėl pajudino kovą prieš viešą abrusą ir viešą gėrymo puoduką, kurie senoviškosiose dienose radosi visose viešose vietose. Dabar yra nelegališka vartot viešą abrusą ir viešą gėrymo puoduką fabrikuose, darb vietose, išdirbystėse ir panašiose vietose.

VIETOS ŽINIOS

Gėlių Diena arba rinkliava del Worcesterio lietuvių našlaičių ir nelaimingųjų paskirta del Spalio 5-tos dienos, šeštadienio. Rugsėjo šeštą dieną vakare įvyko miesto Labdarybės skyriaus susirinkimas. Labdarybės draugijos valdyba atėjo į tą susirinkimą ir padavė prašymą. Adv. P. Baublys daug pagelbėjo išprašyme rinkliavos Labdarybės Draugijai ir sykiu visiems lietuviams. Pasisekimas visas priklausys nuo pačių lietuvių veikėjų. Pereitais metais pasišventusios lietuvių ir lietuvių tės nuveikė labai gražų darbą, bet šiais metais turėtų dar daugiau pasidarbuot. Jau vieta našlaičiams ir seniems prieglaudai yra nupirkta, tik reikia daugiau kėjų ją įsteigt. Jei visi ir visos išvėnt toje dienoje dirbs kiek išgalės, tikslą atsieksim ir visiem parodysim, kad galime ką nors padaryt. Gėda būtų lietuviams atsilikt nuo kitų tautų, kurios jau seniai turi savo prieglaudas.

L. D. Valdyba.

SOKIAI ir pasilinksminimo vakaras įvyks kitą mėnesį, spalio trečią dieną. Lietuvos Vyčių 116 kuopa rengia šį Vernon Kalno Namų svetainę. Nuo duobos narių galima nusipirkt dabar tikietus. Taigi, dabar laikas įsigyt bilietus, nes vėliau gali neištekti visiems norintiems ateit. Labai puiki orkestra yra išrinkta grajit šiems šokiams, tai jaunimas turėtų nepraleist tokios geros progos pasiekt. Pirmą spalio mėnesio ketvirtadienio vakarą ateis šio miesto lietuvių jaunimas į šokius, tai atmintke dieną, laiką ir vietą. Vienas geriausias budas atsimint, tai per bilieto nusipirkimą. Narys.

RUTVILĖ SCENOJE. S.L.A. 57 kuopa pasiėmė ant savės didelį darbą—perstatyt viena iš didesniųjų ir istoriškų veikalu Rutvilė, parašytą žinomo lietuviams dramaturgo V. Nagornskio. Tas veikalas bus perstatytas Padėkavonės Dienoje. Todel Worcesterio lietuvių turėtų iš anksto rengtis prie tos dienos, kad pamatyt ta taip gražų ir brangų Lietuvos istorijos veikalą. Rep.

SVENTO LIUDVIKO draugija rengia didelius šokius spalio 19 dieną, vakare ir prašo visų Worcesterio lietuvių, kad tą dieną nieko nerengyt, tuomi nepakenktų šokiui. Lietuviai gerai žino, kad mes surengiam geriausius šokius visame Worcesterie. Prašome, kad tikietus pasipirkumet iš kalno, kad nereikėtų laukt pas dury. Tikietus galima gaut pas sekančius žmones: A. Čiras, R. Glaveckas, J. Piga, L. Valangevičia, J. Zuromskis ir J. Česna. Jie stengiasi kuo geriausia patarnaut Worcesterio lietuviams. Atvyks daug svečių iš kitų miestų, nes atsakė į užkvietimus, kad atvažiuos. Suaugusiems bilietai kainuoja tikrai trisdešimt penki centai, gi už vaikus visai nereikės mokėt. Kviečiame visus ateit į lietuvių svetainę, 29 Endicott gatvės, 7:30 valandą vakare. Veikiančioji K—ja.

LIETUVOS ŽINIOS

MILIJONAS LITŲ PASKOLOS ŽIEMKENČIŲ SĖJAI

Zemės ūkio ministeris Aleksa, asmeniškai applanęs šiaurės Lietuvos apskrityse ir iš kitų šaltinių surinktomis žiniomis nustatė, kad kai kurie ukinkai Šiaulių ir Biržų apskrityse turės didelių sunkumų su sėklomis šių metų žiemkenčių sėjai. Šių apskrityų kai kuriuose valsčiuose pernai rudenį žiemkenčių buvo ne daug pasėta. Daļ vėlai pasėty žiemkenčių teko ši pavasarį užart ir atstet vasarajom, nes jie buvo visai prasti. Be to, šiuose apskrityuose žiemkenčius pusėtina apgadino heseninė muselė. Taigi daugelis ukinkų del sėklos trukumo be paramos iš šalies, nepaiegtų tinkamai atlikt šių metų žiemkenčių sėją. Todel vyriausybė paskyrė vieną milijoną litų paskoloms žiemkenčių sėklai įsigyt Biržų ir Šiaulių ukinkams.

Šita paskola valsciais taip paskirstyta: Šiaulių apskritis Joniško valsčiui — 190,000 litų, Žemelio — 65,000, Pašvinito — 60,000, Linkuvos — 50,000, Kriukų — 50,000, Gruzdyų — 45,000, Skaisgirio — 300,000, Zagarės — 30,000, Gasčiūno — 30,000, Klovainių — 20,000, Lygumų — 10,000, Meškuičių — 10,000 ir Pakruojas — 10,000 litų.

Biržų apskrities Vabalninkų valsčiui — 75,000, Vaskų — 70,000, Nemunėlio-Radviliškio — 60,000, Saloclių — 50,000, Biržų valsčiui ir miestui — 35,000, Dajūnų — 25,000, Joniškelio — 22,000, Papilio — 17,000, Krinčino — 16,000, Pasvalio — 15,000 ir Pabiržės — 15,000.

Paskolos bus duodamos pinigais, per vietas smulkas kredito bankeles ta pačia tvarka, kaip buvo duodamos paskolos šių metų pavasarį vasarajom sėjai. Paskolos bus duodamos iš 7 metinių procentų, ir terminu iki 1930 metų lapkričio mėnesio 1 dienos. Vienam ukinkininkui, atsižvelgiant į jo žiemkenčių neužderėjimo laipsnį, bus duota paskolos nuo 100 iki 300 litų.

TAUTOS SVENTĖS

ISKILMĖS KLAIPĖDOJE
Tautos šventės iskilmės pradėtos Klaipėdoje jau 15 rugpjūčio išvakarėse. 14 rugpjūčio vakare miesto kapuose prie paminklo žuvusiems už laisvę susirinko šauliai, geležinkeliečiai, pašto, uosto ir kitų įstaigų organizuoti valdininkai su organizacijų vėliavomis, o taipgi ir skaitlingi žmonių pulkai. Prie paminklo sudėti vainikai, Karo orkestrui griežiant gedingingą marsą. Tada gubernatorių ministeris Merkis prisiminė didį prakilumą ir pasišventimą tų, kurie savo gyvybę aukoję už mūsų giminės laisvę. Skaitlingai susirinkusieji pulkai parodė, kad mes mokame juos gerbti, bet tai dar negana, mes privolome su pasišventimu ir tokiu pat drasumu test pradėtą jų darbą. Baigdamas gub. Merkis linki, kad kitais metais mes galėtumėm pagerbt mūsų karžygius Vilniuje. Tada orkestras sugrojo "Lietuva Tėvyne mūsų."

Po karžygių pagerbimo organizacijos sustojo gilėmis ir tukstanciai žmonių traukė per Klaipėdos didesniąsias gatves. Traukiantieji netoli vienas nuo kito laikė rankose žibintuvus (fakelius), kas vakaro tamsumoje darė nepaprastai gražų regėjimą. Tukstantinius žmonių pulkus lydėjo karo ir geležinkeliečių orkestrai. Ir taip skaitlingas aplinktraukimas pagarsino kitą dieną atsibunantią tautos šventę.

NUTEISTI KOMUNISTAI
Rugpjūčio 10 dieną kariuomenės teismas nagrinėjo komunistų organizacijos ir slapto "Spartako" spaustuvės bylą. Ta slapta komunistų spaustuvė buvo susekta praėjusiais metais žaliakalnyje. Kaltinamieji pripažinti kaltais ir nuteisti: Kontautas ir Kučinskas — mirt, Kristinaitė — iki gyvos galvos, Lapinskas — 6 metus kalėt ir Korsakas išteisintas.

PRIVALOMAS PRADŽIOS MOKSLAS
Dar nuo praėjusių mokslo metų privalomas pradžios mokslas įvestas Biržų, Zarasų, Jonavos, Prienų, Kalvarijos, Kretingos, Zagarės, Radviliškio, Šiaulių, Utenos, Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Kybartų, Vilkaviškio, Virbalio, Raseinių ir Rokiškio miestuose.

Biržų, Kauno, Mariampolės, Seinų, Šakių, Utenos ir Vilkaviškio apskrityse privalomas mokslas įvestas visuose valsčiuose. Kitose apskrityse privalomas mokslas įvestas tik kai kuriuose valsčiuose. Viso privalomas mokslas įvesta 18 miestų ir 178 valsčiuose. Taigi, privalomo mokslo dar neturi apie 100 valsčių.

KIEK LIETUVOJ TELEFONŲ
Šių metų sausio 1 dieną Lietuvoje buvo 11,851 telefono aparatų. Pamatinų aparatų buvo 96191: valdžios 8904 ir nuosavų 787. Pridedamųjų 1549, iš kurių 932 valdžios ir 591 nuosavų. Tarnybinių telefono aparatų 637. Sausio 1 dieną buvo valdžios abonentams išnuomutu telefono aparatų 11,087, atskirų piliečių nuosavybės 1719 aparatų. Šių metų liepos 1 dienos višoje Lietuvoje buvo 11,877 telefono aparatų: pamatinų: 8875 valdžios išnuomutu, 708 abonentų nuosavybė; pridėtinų ir tarpinių: 889 val., 634 abon.; tarnybinių 671. Liepos 1 dienos buvo valdžios abonentams išnuomutu telefono aparatų 10,535, atskiri abonentai turėjo savo 1342 aparatus.

Per šių metų pirmąjį pusmetį įtaisyta 660 telefono aparatų, nuimta 635. Per antrąjį 1928 metų pusmetį įtaisyta 870, nuimta 988.

VANDENTIEKIO IR KANALIZACIJOS DARBAI KAUNE
Rugpjūčio mėnesį inž. Kairys referavo komisijos posėdy kas yra nuveikta vandentiekio ir kanalizacijos įvedimo srity per paskutinius tris mėnesius. Daugiausia dėmesys buvo kreipiamas į vandentiekio darbų atlikimą. Užbaigtas pamatinis vandentiekio kanalas nuo Eiguilių iki miesto, toliau per Jonavos ir Daukšos gatvę iki Lukšio gatvės; paskui per Lukšio gatvę ir Laisvės alėją iki Gedimino gatvės ir pagaliau nuo Gedimino g. per Kauko bulvarą iki paudžiarmojo rezervuaro. Visi darbai atliekami tuo budu, kad lapkričio mėnesio pabaigoje, o vėliau — šiais metais — baigiantis Kauno miestui būtų teikiamas geras vanduo.

PADIDĖJO KIAULIŲ EKSPORTAS
Šiais metais kiaulių eksportas iš Lietuvos žymiai padidėjo. Per pirmąjį šių metų pusmetį kiaulių išgabenta į užsienius bemaž 27 tukstanciai štukų. Praėjusiais metais per tą patį laiką buvo išvežta vos 12 ir pusę tukstanciai kiaulių. Kiaulių skerdimas šiomet taip pat didesnis. Tik "Maisto" bendrovės skerdyklose per pirmąjį pusmetį papiauta 8,884 galvijai, 9,774 kiaulės ir 13,416 avių ir paukščių. Papiautų gyvulių vertė siekia šešių milijonų litų.

SVEIKATA

SVEIKATOS PRIETARAI

Nuo pradžios žmonijos, buvo nuolatinis stengimasis žinoti ir mokėt. Medicinoje nekuri atsitikimai ligoje buvo tēmijami, ir dažnai, faktas, kad kas nors atsitikdavo sąryšy su liga, buvo priimtas kaip priežastis arba tos ligos išgydymas. Buvo patēmyta, keliuose beprotystės atsitikimuose, kad ta liga prasidėdavo laike, kuomet įvykdavo nekuri mėnuio atmaina. Tas buvo priimta beprotystės priežastis, ir paskui nelaimingasis buvo vadinamas bepročiu. Mokslo informacijoms ir teisėms besivystant įvairi prietarai ir netikri įtikėjimai iš palengvo nyksta.

Imtų valandas aprašyt daugumą įvairių prietarų nuomonių apie sveikata, kurios seniau viešpatuodavo. Ir yra viena jų grupė, kurią galima vadint dideliais prietarais, nes jie yra tikrai blogi, ir įtikėjimas ir juos gali padaryt daug bledies. Yra kita grupė, kurioje randasi mažesni prietarai, nes įtikėjimas ir juos kenkia tik žmogaus protui.

Ar esi girdėjęs, kad gintarinio šniurelio dėvėjimas apie kaklą sulaukys nuo kaklo gilės papildinimo? Mes žinome, kad išvengus tokios padėties, valgis turi turēt užtektinai jodinos — ir šniurelis tik pagelbės tuomet, kuomet tas dalykas yra aprūpintas. Ar girdėjai kada, kad karštilgė paėjo nuo pelkių, rinų ir puvančių dalykų ir kai turpentinas su cukrum gali tą ligą sulaukyt? Mes žinome, kai ta liga paaina nuo mažo pero, kuris įsigauna į kuną per valgį ar gėrimą, ir kad nuo tos ligos galima išsigelbēt išiepijant. Ar girdėjai, kad nakties oras pelkėtose apielinkėse duoda maliauriją? Mes žinome, kad tam tikros rūšies uodas nešioja mažą organizmą, su kuriuom jis tą ligą užkrečia. Ar kas nors mėgino tave kada įtikrinti, kad naudojant cibulius vidujiniai ir išlakiniai sulaukys nuo raupy? Tikėjimas į tokias durnystes gali privest prie mirties nuo tokios ligos, kuomet paprastas išiepijimas nuo tos ligos sulaukytų ją. Ar buvo kada nors tau pataarta dēt lašinius ant perdurtos kojos, kad apsisaugojus nuo piktojo mėslungio ir žandų užvėrimo? Yra vienas budas apsisaugojimui nuo žando užvėrimo, tai įleidžiant piktojo mėslungio antitoksina tuojau po susižeidimo. Ar esi kada girdėjęs, kad varnalėšų lapai uždėti ant ištinusių vidurių atims ištinimą? Tai būtų labai blogas gydymas, jei toks ištinimas paeitų nuo apendicito.

Tikėjimas į tokius prietarus gali būt priežastimi mirties nuo tokių ligų, kurios būtų išvengtos arba išgydomos jei ligonis iš karto būtų kreipęsis prie gydytojo. Žinoma, visuomet kreipiamasis prie gydytojo, bet kuomet jau pervėlu.

Kiti prietarai yra įdomūs tuom, kad jie juokingi. Sunku suprast kaip galima tikėti, kad jei nuskusi usus, akys nusilpnės, arba jei valgysi morkas, įgysi daug drąsos. Žmogus turi turēt daug tikėjimo jei gali tikėti, kad nešiodamas maišelį smardžios smalos apie kaklą, apsisaugos nuo užkrečiamų ligų. Toks manymas gali leisti tikėt, kad laikant riestaų kelnų kišenių išsisaugos nuo strėndiegio arba turint bulvės akį arba dėvint čeverkykus, turinčius vario vinis sulaukys nuo nuo reumatizmo? Ar galima tikėt, kad pridėjus šliubinį žiedą prie sutinusios akies sugydis akį arba dedant raktą ant nugaros sustabdyti bėgantį kraują iš nosies? Taip gi ar ne sunku tikėt, kad pirmutinis lietus gegužės mėnesį išgydys sutinusias akis?

Tokie durni įtikėjimai ir prietarai yra palaikai nuo tų laikų, kuomet žmonės tikėdavo raganystei. Tokios juokingos nuomonės apie sveikatą ir ligas negali išilaikyt, kuomet viešpatauja moderniška medicina.

Geriausias patarimas kaip išvengt ir išsigydyt nuo ligos ir palaikyt gerą sveikatą paaina nuo gero gydytojo. Tai yra jo

GERAS DERLIUS
Teko pasivažinėti po žemaitiją, švėkšnos, Plungės, Vėžaičių, Kulių, Plungės ir Telsių apylinkių laukuose derlius gražutėlis, o ypač avižos ir dobilai.

dalykas žinot apie tai. Jei sergi, kreipkis prie jo — nepasitikėk kaimynų patarimų. Paprastai jie verti tiek kiek kainuoja — nieko.F.L.L.S.

Kuris - Vyras ar Moteris Protingesnis?

Žmonija iš seno laužo galvas, kad atsakyt į klausimą: kas protingesnis — vyras ar moteris. Mokslo vyrai sveria smegenis, daro kuno matavimus, bet padaryt griežtos išvados, turint tik tiek davinų, negali. Dabar vienas fizikas Marage pradėjo tirinēt, kas daugiau išeikvoja įegos kalbėdamas. Kalbant liežuvį iš burnos išstamia orą atatinkamai veikiant ir plaučiams. Marage pradėjo tirinēt, kiek čia reikia išeikvot įegų. Pasirodo, kad ir kalbėjimas yra gana sunkus darbas, palyginimas gali būt toks: kiek įegų suvartoja darbininkas per valandą, kad pakelt kas sekundą 13 gramų per metrą aukštyn, tiek pat suvartojo įegų ir moteris, kuri per tą laiką be paliovos kalba, arba tariant moksliskai: suvartoja 48 kilogramo metrų. Tolimesni tirimai parodė, kad moteris yra geresnė "kalbėjimo mašina," negu vyras. Jos balso stygos trumpesnės, ji per tai mažiau išeikvoja įegos kalbėdama, negu vyras. Todel moteris ir gali ilgiau kalbēt ir šiuo atžvilgiu net nugalēt vyriskį.

Inkvizicija Senovėje

Senovėje žmonės buvo ne tik labai tamsūs, bet ir žiaurus. Nusikaltėliai budavo kartais visai ne žmoniškai kankinami. Laikui bėgant žmonės darėsi šviesesni, kulturesni, o podraug gailėstingesni net nusikaltėliams.

Apie senovės laikų žiaurumus liudija bausmės, kurios kai kur budavo taikomos nusikaltėliams net viduramžiuose, o nekrikščioniškose šalyse dar ir dabar pasitaiko.

Mirties bausmė buvo labai dažnai vartojama. Pakorimas ar galvos sulikimas buvo palyginamai lengvos bausmės. Štai kokių anuomet buta bausmių: **Ketvirčiavimas.** Gyvą sveiką žmogų piauodavo pamažu piuklu į keturias dalis, pirmiau išilgai, paskui skersai. Žmogus baisiausiose kančiose paprastai gyvendavo tol, iki piuklus neperskriodavo kurtinės. Supiaustytos kuno dalys budavo kabinamos viešoj vietoj ir laikomos savaitę ir ilgiau, kad visi matytų.

Ratavimas. Ant tvirtai įkasto neaukšto stulpelio budavo užmaunamas vežimo ratas, prie kurio pririšdavo už kojų ir rankų aukštutiną žmogų. Budėlis su geležine lazda mušdavo rankas ir kojas, laužydamas kaulus, kol baudžiamas nenumirdavo. Ratuojamas žmogus kankindavosi kelias valandas, o dažnai ir ilgiau.

Sodinimas ant kuolo. Smailai nutašyta kuolą padėdavo gulsčia ir gerai pritvirtindavo, kad nejuėtų. Paskui nusikaltėliui prikabindavo, kad nejudėtų. Paskui nusikaltėliui prikabindavo prie kiekvienos kojos po arklį ir arkliais traukdavo ant kuolo taip, kad kuolo smailagalys pataikytų į tarpkojį. Išdamas į kuną, kuolas suardydamo žmogui visus vidurius. Vėliau kuolą su užmautu ant jo žmogum pakeldavo ir įkasdavo žemėn. Užmautas ant kuolo žmogus gyvendavo iki trijų dienų ir ilgiau.

Sudeginimas. Žmonės buvo deginami dažniausia ant laužų arba spirginami tam tikruose dideliuose puoduose.

Užmurinimas. Gyvą žmogų užmurindavo tam tikroj duobėj. Kai kur gyvą užkasdavo į žemę. **Išviduriavimas.** Gyvam žmogui perskriodavo pilvą ir pamažu ištraukdavo visas žarnas. Ir prie šitos bausmės žmogus mirdavo negreit. **Išvirinimas vandenį arba alyjeje.** Alejus buvo vartojamas del to, kad jis verda prie daug aukštesnės temperatūros, negu vanduo.

Odos gyvam nulipimas. Be to, buvo dar vartojamas akių išdurimas, liežuvio, ausų ir nosies nuopiovimas ir t.t. Visos šitos bausmės buvo atliekamos viešai, dažniausia rinkoje ant tam tikro pakėlimo (esafoto), kad visi gerai galėtų matyt.

Žmonės net tyčia buvo suvaromi žiūrēt. Ekzekucijos metu čia pat netoli teisėjams buvo ruošiami pokyliai, kad jie galėtų valgyt, gert ir gėrėtis nuteisotojo kankinimais.

Pirmą kartą sugautam vaigiui dažnai nukirsdavo ranką; antrą kartą sugautam nukirsdavo kitą ranką arba koją, o trečią kartą sugautą visai nukankindavo. Pas kai kurias tautas nepaprastai sunkiai buvo baudžiamas svetimoteriavimas.M.R.

Lietuviai Amerikoje

Lawrence, Mass.

Bus 5,000 darbininkų darbo Šiomis dienomis, New Yorko firma nupirko vietos didelę dirbtuvę, žinomą kaip "Everett Mills," lietuvių vadinamą "Akmeninė" ir "Suvalskinė" už tai, kad joje moterys dirbo iš Suvalkijos. Ši dirbtuvė keletą metų išstovėjo tuščia, nes visas mašinas iškraustė ir pietines valstijas.

"Everett Mills" buvo marškonių, bovežinių audekų audinėčia. Ją uždarius, neteko darbo keli tukstanciai moterų ir keli šimtai vyrų. Dabar nupirkus New Yorko firmai, bus išdirbinėjama apie dvidešimt atskirų išdirbysčių, bet kokios jos bus, dar kol kas tikrai nežinoma. Vetos žmonės tuom įvykiu labai džiaugiasi, nes žada darbo 5,000 darbininkų.—V.

Philadelphia, Pa.

Šio Miesto žinios

Vėliau po pietų, rugpjūčio 25-tą dieną, varbarkei atsitikant atgavęs, važiuotojas netikėtai užmušė moterį, kuri laukė gatvėkario. Ji grįžo namon po apsilankymo pas savo gimines. Automobilis tuo kartu lėkė žaibo greittumu. Užmuštoji moteris lietuvių Daulenskiene, 25 metų amžiaus, stovėjo šalia savo vyro K. Daulenski. Vyras spėjo pasiekt į šalį, tai išliko, gi moterį ratas pagavęs sukdamosi išmėtė ir aukštą apie aštuonias pėdas, krito žemyn ir vėl pateko su automobiliumi. Sudaugė visus kaulus ir išnarstė rankas. Laidojimas įvyko rugpjūčio 28 dieną.

Philadelphijos mieste yra tris cukrinių ir visos pilnai dirba, bet negali suspēt padaryt cukraus. Visos stambesnės krautuvės, kurios turi neužimtas vietas kraunasi cukraus bačkomis. Vagonais veža bačkas iš cukrinių, bet kur veža, nežinia. Jaučiamas, kad tos didžiosios kompanijos rengiasi, kad užtektų joms cukraus ilgesniam laikui. Visi kalba, kad cukraus kaina kils keliais centais už svarą. Todel, mažesniųjų krautuvų pramonininkai ir šiaip gyventojai turēt iš kalno pasirūpint. Kainoms pakilus, galėtų sau pelno pasidaryt jei turėtų cukraus nupirkto už žemą kainą.

Rugpjūčio 27 dieną apvogė Miesto Rotužę. Dienos laiku, 3.35 minučių po pietų, vagystė įvyko ant septinto aukšto kambario. Vagis pasiėmė \$4,089 su centais ir prasišalino kur jo niekas nematė. Toje vietoje, Miesto Rotužėje, kiekviename kambaryje stovi keli sargai — policistai ir takai nustatyti. Tai nuostabu kaip vagis galėjo dingt. Visgi, kaikuriuos buvusius raštineje žmones laike vagystės suėmė. Gali prieit prie to, kad suras vagilius. Geras galvas turėjo tie ką padarė vagystę, bet dar geresnes turi turēt tie, kurie suieškoos kaltininkus. Balandėlis.

Waterbury, Conn.

Jau 27 metai kaip čia gyvuoja lietuvių kapinės. Iš pradžių kapinėms buvo sunku, nes nepadarė jokio uždarbio iš parduotų lotų. Vien tik iš parengimų sutaukina uždėtinai del savo užlaikymo. Kapinės susideda iš šių septynių draugijų: D.L.K. Gedimino, Lietuvos Sunų, Lietuvių Piliečių Politisko Klubo, Šv. Jurgio, Šviesos, D.L.K. Algirdo ir Lietuvos Brolių. Šios visos draugijos yra prisidėjusios savo turtu ir reikalui esant visos iš vien uždengia kokius nepaprastus išmokėjimus del svarbesnių kapinių reikalų. Kiekviena mienėta draugija prisidėdama 5 atstovus į susirinkimą dalykus apsvartyt ir paskui išduoda raportą draugijai, kurią atstovauja. K. J.

Philadelphia, Pa.

Rugpjūčio 27 dieną, kun. J. J. Kaulakis, šv. Kazimiero parapijos klebonas, sugrįžo iš Lietuvos. Parapijonys pasitiko savo kleboną iškilmingai. Keli vyrai nuvažiavo į New Yorką pasitikt tiesiog prie laivo. Philadelphijoje, Broad gatvės stotyje pasitiko daug parapijonų ir svetimtaučių. Pasidėkojant gerb. kun. Bakunui, išprašyta policijos tvarka daryt stotyje ir palydēt parapijonų papuoštą automobilį lietuviškoms ir amerikoniškoms vėliavomis. Prie bažnyčios vartų taipgi įvyko iškilmingas priėmimas. Kun. J. J. Kaulakis jau apie 30 metų gyvena Philadelphijoje ir žmonės jį atjaucia. Visus sukviēt į parapijos sveitainę. Susirinkusieji pasveikino iškilmingai savo kleboną su aploдиментаis, kuomet jėjo jįsai į svetainę. Kalbėdamas pirmiausia išreiškė padėką už tojų gražų priėmimą. Toliaus papasakojo apie savo kelionę ir apie Lietuvą. Lietuvas Respublikos prezidentas A. Smetona iškėd daug sveikinimų Amerikos Lietuviams. Visa pilna svetainė žmonių priėmė šiuos pasveikinimus nuo Lietuvos prezidento su aploдиментаis. Tuomi ir baigė savo trumpą kalbą apie kelionę. Žadėjo vėliau daug naujienų papasakot iš visos savo kelionės Lietuvoje ir apie Europos didmiesčius kuriuos aplankė. Balandėlis.

Washington Depot, Conn.

Ši kolonija labai plačiai žinoma kaip turtuoliais apgyventa. Labai daug žmonių suvažiuoja praleist atostogas, apsigyvendami pas vietinius gyventojus. Yra ir gražus ežeras ir daug žmonių jame maudosi.

Buna ir nelaimių. Birželio mėnesy prigėrė du jaunu vaikuus iš New Milford, Conn. Liepos mėnesy orlaivis nukrito prie ežero ir du lakunai užsimušė. Priežastis nelaimės — pritruko gazolino.

Ši vasara buvo sausa ir ukinkininkai labai nukentėjo. Išdžiuvę ganyklus, o kai kur ir vandens pritruko. Ukinkininkai daugiausia užiima pienininkystę. Del sausumo ganyklų ir pienas sumažėjo.

Šiaip daržovės ir javai atrodo neblogai. Žmonės sako, kad E. J. Krikščiuo kornai geriausi visame Washingtone. Lietuviai labai gerai pasirodo išdirbystėje ir šiaip visame kame. Šventadieniais neapleidžia bažnyčios. Šią vasarą laikoma sekmadieniais dvejos mišios.

Broliai Krikščiuonai su šeimynomis ir kiti dažnai išvažiuoja į kitas kolonijas lietuvių rengiamus piknikus, o kiti turi piknikus namuose. Ukinkinkas.

PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Vaižganto 60 Metų Amžiaus Sukurtuvės
Paskiausiu laiku, netikėtai sužinojau, kad mūsų garsaus rašėjo, Vaižganto, kanaaninko Juozo Tumo 60 metų amžiaus sukurtuvės įvyks 20-tą rugsėjo, 1929 metais. Neseniai jįsai buvo pagerbtas, apturėjo daktarata literaturoje ir tapo Gedimino Vyčių Kavalariumi. Tad, jei ir Amerikos Lietuviai, ar pavieniai ar draugijos norėtų jį pagerbt, ar nors paprastą linkėjimą pasiųst paduodu jo adresu: Kun. J. Tumas, Aleksoto g-vė Nr. 6, Kaunas, Lithuania. V. Vaižganto Prietelius.

DIDYSIS LIETUVISKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knygynai, knygų krautuvės bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau. Didysis Lietuviškas Sapnininkas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 didelio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepaprastai siausią sapną. Prie Sapnininko eina dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai. Sapnininko kaina..... \$1.00 Užsisakant daugiau egzempliorų duodame nuosimtį. Pinigus siųskite Money Order arba doleriais. **A. L. Knygynas** 14 Vernon St. Worcester, Mass.

Amerikos Lietuvis

The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kybas, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. \$1.00 In Foreign Countries 2.00 Single copies 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvos savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata \$1.00 Užsienioose 2.00 Atskiri egzemplioriai 5 centai

Prenumerata pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Kaip Kaune Apvaikščiojo Tautos Šventę

Lietuvos Keleivis rašo kaip tautos šventę Lietuvos laikinoje sostinėje buvo pradėta jaust prieš sekmadienį: valomos frontinės pusės, gražinamos gatvės, rengiami visokie iluminavimų prietaisai, pradėjo atvykti svetimų valstybių atstovai. Trečiadienį, prieš 15 rugpiučio, tai jau tikrai šventiška nuotaika, iš tikrųjų tik šventės išvakarės buvo. Dieną buvo baigiama rengt papuošalai, pavakary gatvėmis trauko daug organizacijų dainomis ir orkestrais į save atkreipdamos praevių dėmesį. Vakare visose gatvėse kibždėjo publika, kaip skruzdelyne.

Duonelaičio gatvė užtvino rikiotę stovinius organizacijų narius ir gražiai išminkintais arkliais musų kariuomenės raitininkais bei žvilgiantiais ginklais karais pėstininkais. Karo muziejaus sodnelis pilnas rinktinės publikos: vienoje vietoje įvairių organizacijų vėliavų miškelis, kitur skautų būriai, dar kitur šaulių vyresnieji, o prie aukuro ir paminklo žuvusiems už laisvę kariaus kelios dešimtys Lietuvai draugingų valstybių diplomatijos ir karo atstovų, Lietuvos valdžios nariai su ministeriais priešaky.

Išmušus laikrodžiui 8:30, atvyko J. E. Respublikos Prezidentas A. Smetona, ministras pirmininkas Prof. A. Voldemaras su žmona. Prezidentas tuoj pasakė kalbą, reikšdamas džiaugsmą, kad mes jau gyvename vienuoliktus nepriklausomus Lietuvos metus, o tai padarė tvirta lietuvių valia, vykdydamas pasiryžimą, meilę tėvynei. Palinkėjo tautai amžius laimingą gyventi ir prisigretinti prie savo kultūringų, dorų kaimynų eilės.

Dar kalbėjo šaulių sąjungos pirm. dalininkas Žmuidzinavičius, paskui prie paminklo sudėjęs daug vainikų, prezidentas ir visi ministrai su kai kuriais užrubežių svečiais apžiūrėjo muziejų ir tuo iškilmės baigtos. Vyriausybės nariams išvažiuojant, prie muziejaus susirinkę žmonių pulkai pakėlė ovacijas, kurios nusitęsė per visą gatvę ir net į sustėmus gatves kur tik buvo žmonių ir kuriomis vyko tautos vadas ir ministras pirmininkas. Dar ilgai liko pilnas muziejaus sodnelis žmonių, kurie gėrėjosi gražiomis iluminacijomis ir sodnelio puošnumu, kvėpavo gardžiu nuo gražių gėlių kylančiu oru. Vakare iki 1 valandai nakties visas miestas ir priemiestiai paskendę tuktandčiuose įvairių elektros lemputių iluminacijomis, o Kario bokštai ir aukštųjų namų viršutiniai aukštai nušviesti elektros papuošalais, priminė toli nuo Kauno gyvenantiems, kad tautos šventė ir ten skverbiasi į ukininkų trobas.

Ketvirtadienį, tai yra rugpiučio 15 dieną jau anksti iš ryto visi namai papuošti tautinėmis vėliavomis ir gausiai apkrauti žalumynais, languose įrengti paviljonai, į juos įpinta Lietuvos Vytis ar tautos vado paveikslas. Žmonių tuktandžiai šen ir ten maršuoja. Mat supulė trys šventės: tautos, katalikų bažnyčios ir žydų religinė šventė. Vadinasi visų bendra ir atskirų tikybų. Pamaldos visose bažnyčiose tęsiasi iki 12 val. Bazilikoje vykuspas atliko pamaldas, kurių klausėsi Prezidentas, Ministrų Kabineto Nariai su Ministeriu Pirmininku priešaky, diplomatinis korpusas ir aukšti kvietieji svečiai. Mieste traukė or-

ganizacijos ir kariuomenė į parodos aikštę. Aikštėje, atvira ore, buvo kariuomenės pamaldos.

12 valandą čia buvo susirinkę apie 30,000 žmonių. Estradoje ministrų kabineto visi nariai aukšti valdžios atstovai ir apie 50 užrubežio diplomatijos, karo atstovų ir šiaip svečių, jų tarpe keli užrubežių žurnalistai. Atvykę Respublikos Prezidentas ir Ministras Pirmininkas žmonių pulkų sutinkami griausmingu Važio. Pasisveikinę su diplomatais ir visais estradoje esančiais svečiais Prezidentas ir Ministras Pirmininkas karetoje apvažiuoja čia pat stovinčią išsiviekusią kariuomenę pasveikinti. Paskui pasako kalbą, kurioje sveikina Lietuvos narsiąją kariuomenę ir tauriuosius Lietuvos žmones. Kalba buvo perduodama per Radio.

Paskui svečiai ir vyriausybės žiūrėjo kariuomenės parada, kuris užsitęsė virš valandos laiko. Prieš pat parada išsauti 11 šuvių iš kanuolių. Tuo pat laiku labai žemai skraidė 10 Lietuvos aviacijos lėktuvų, kaip tik tuo laiku visi orkestrai grojo Tautos Himną — įspudis. Žmonių susijaudinimas neapsakomas. Tokių gražių ceremonijų suderinimu, stebėjosi užrubežių svečiai.

Po pietų prezidentą sveikino per miestą. Kitomis gatvėmis ėjo su orkestrais ir dainuodamos organizacijos. Visose gatvėse tukstantiniai žmonių pulkai. Labai daug žmonių buvo atvykę į iškilmes iš tolimos provincijos.

Po pietų prezidentą sveikino vyriausybės ir visuomenės atstovais prezidenturoje. Šimtai sveikinimo telegramų ir raštų gauta iš provincijos.

Vakare miestas užia nuo perpildytų gatvių žmonėmis, visur žiba, tviška iluminacijomis, raiz tamsią padangę įvairių spalvų iluminacijų šviesos ir ugniatrašiai.

Vakare jau gauta pranešimai iš provincijos, kad visur kuo iškilmingiausiai praėjo šventė, visur dalyvavo tukstantiais žmoniu.

Nepamiršta visur primint su džiaugsmu kartu ir liudėsys, kad Lietuvos sostinė Vilnius šiandien dar svetimųjų rankose ir pasiryžimas toli dėt pastangas, kol jis bus laisvas. Tada dar iškilmingiau bus galima apvaikščiot tautos šventes. O tas tikrai bus.

Du Nauji Kalbininkai

Šiemet Lietuva susilaukė dviejų naujų kalbininkų P. Skardžius ir A. Salio. Juodu, pirmasis subatėnas, baigęs Panevėžio gimnaziją, antrasis salantėškis. Žemaitis, baigęs Telšių gimnaziją, pradėjo studijuoti kalbotyrą, dar prof. Bugai gyvenamajame Lietuvos universitete. Mirus judvieji mokytoji prof. Bugai, švietimo ministerijos buvo išsiųsti toliau studijuoti kalbotyrą į Lepzigo universitetą, pas prof. Gerulį. P. Skardžius, pasiskyrė baltų slavų filologijai, o Salys — lingvistikai ir studijavo lyginamąją kalbotyrą, ypač santykių su baltų kalbomis — Indogermanische Sprachwissenschaft mit besonderer Berücksichtigung des Baltischen. Ten studijuodam parašė ir disertaciją. P. Salys apie žemaičių tarmes. Įdomi ir ne kalbininkui yra pirmoji dalis, kur rašoma apie žemaičių krašto apgyvendinimą, kada ir kokios lietuvių giminės tame krašte sustojo ir kokios įtakos visas turėjo į jų kalbos susidarymą.

Disertacija, matyt, susidomėjo ir vokiečių mokslininkai, nes, kaip teko patirt, prof. Trautmannas pakartotinai siūlęs ją spausdinti jo paties redaguojamame lingvistikos žurnale. Spausdinama, rodos, bus Lietuvoje.

Tat negausus Lietuvos kalbininkų būrelis praturtėjo dar dviem specialistais. Reikia tikėtis, kad juodu, be universitetinio darbo, Skardžius jau lektorinau Lietuvos universitete, o tenka patirt, kad ten pat esąs laukiamas ir Salys, bus pasiruošęs ir galės toliau vartyt Bugos pradėtojo žodyno leidimo darbą.

Laikiniai butų galima, nėsant žmonių, leist judviem ir dēstyti universitete, bet vėliau abu turētų habilituotis. Nes šiaip ar taip, nors judvieji disertacijos ir nėra to tipo, kurių autorius patys vokiečiai vadina "Feld — Wald — und Wiesen doktor", ta-

čiau ir tokio maisto disertacijos ir daktaro egzaminai ir pačioje Vokietijoje neduoda dar teisės docentauti universitetuose.

Beveik 150,000 Gydytojų

Suv. Valstijos turi daugiau gydytojų negu bile šalis pasaulyje. Turi apie 149,521 užregistruotų gydytojų. Iš jų, 18,634 gyvena New Yorko valstijoje, 11,405 Pensilvanijoje, 10,893 Illinois ir 8,854 Californijoje. District of Columbia turi 34 gydytojus del kiekvieno 10,000 gyventojų, Californija 20 del kiekvieno 10,000 gyventojų, Colorado, Nevada, New York ir Missouri 16 ir Wisconsin tik 10, Idaho 7. Kuomet Massachusetts turi 78 gydytojus del kiekvieno 100, ketvirtinaiškų mylių, New Jersey turi 50, ir New Yorkas 39, Texas turi tik 2 ir Alabama, North Dakota, Montana ir Wyoming mažiau kaip viena.

Suv. Valstijose turime 127 gydytojus del kiekvieno 100,000 žmonių, Vengrija turi 73, Italija 71, Danija 70, Vokietija 64, Čekoslovakija 58, Norvegija 57, Latvija 55, Švedija 35, Suomija 25, Meksika 24, Lietuva 21, Jugoslavija 13, Guatamala 17, Bolivija 7 ir Persija 3.

Skaitlius mdikalškių mokyklų, kurios yra Amerikos Medikalškos Asociacijos rpiapzintos, sumažėjo nuo 80 iki 74. Dvieju medikalškių mokyklų čarteriai buvo atimti už pardavinėjimą medikalškių diplomų, ir keturios kitos mokyklos nepripazintos del netinkamumo. 1927 m. kiekviena pripazinta medikalška mokykla reikalavo net dviejų metų kolegijos darbo pirm negu aplikantas galėjo but priimtas. 1928 m. 20,545 studentai prisirašė medikalškose mokyklose. Kas met apie 4,000 mokyklās užbaigė pradeda veikt kaip gydytojai. Beveik du trečdaliai mokyklās baigę buvo apie 27 metų senumo arba jaunesni.

Ką Daryt, Kuomet Suareštuotas?

Ką daryt, kuomet žmogus suareštuotas, yra klausimas, kuris gal užinteresuos visus, kurie su tuo dalyku neapsipažinę.

Kiekvienas prasikaltėlis gali but suareštuotas. Ir ne tik prasikaltėlis, nes policistas gali suareštuot asmenį, kuris neaiškiai elgiasi. Įstatymai nustato baudžiamus prasikaltimus. Prasikaltimai yra įvairių laipsnių svarbumo — žmogūdystė, yra aršiausias prasikaltimas, tarp kitų yra užpuolimai, apvogimai, ir t.t. Kaikuriuose vietose peržengimas vietinių reguliacijų yra prasikaltimas.

Pageidaujant suareštavimą kokią nors asmenio, reikia nueit pas teisėją (taikos arba policijos, arba pas panašų viršininką) papasakoti jam visus faktus, užvardint žmogų, kurį nori, kad suareštuotų, ir prisiekti prie visų faktų. Jeigu teisėjo nuomonė, yra prasikaltimas, tai išduos įsakymą (varantą) suareštuot žmogų. Tas įsakymas pavelina policistui, policijos tarnui arba kitam aficeriui suareštuot įvardintą asmenį.

Policistas arba kitas aficerius paima įsakymą ir sumą ir suima įvardintą asmenį. Policistas gali vartot antrankius, jeigu reikalinga. Jeigu suareštuotas asmuo nenori eit su policistu, tai policistas gali imt bile kokias priemones priverst jį, ir net jeigu suareštuotas norētų nuo policisto pabėgt, policistas gali jį šaut.

Laukiant teisėjo išklaustyt reikalą, įvairių valstijų įstatymai pavelina policijai imt suareštuot asmens fotografiją, padaryt pirštų įspaudos rekordą, padaryt kratą ir atimt nuo jo apkalintančius daiktus.

Yra įvairūs būdai suareštavimui. Pav., Jeigu žmogus tik padaro sukilimą, tokį galima suareštuot apeliuojant į policistą. Nes kaikuriuose atsitikimuose policistas gali areštuot be įsakymo.

Antras žingsnis yra išklaustyt. Teisėjas sušaukia visus liudininkus, kurie ka nors žino apie reikalą ir apkalba visą atsitikimą su jais. Kuriose valstijose apkalbtinas žmogus gali but išklaustyt apsigint save. Prirodymai prieš apkalintą

ŽENGIANT PRIE MOKSLO

PERSKYRIMAS III

IŠ KO DAIKTAI PADARYTI?

Dvidešimt penki metai praslinko, kuomet Madame Curie ir jos vyras išrado radiumą, jiedu pradėjo eilinius mokslškus perkratinėjimus, ant kurių daugelis žmonių dirbo ir kuriuodu davė mums daug didesnį supratimą apie tikrą gamtos stovį negu kad žmogus butų prieš tai įsivaizdinęs.

Mes esam išmokę manyt, kad tie atmai, apie kuriuos mes kalbame, esą mažiausios daly medegos, kurios nesą dalinamos. Suprantama, kad tai yra labai painūs daiktai, su mažiausia dviem skirtingom rušim dalių viduryje jų.

Mažumas jų yra toks, kad milijonai jų galėtų nutuapt ant adatos smaigalio, ir juose mes suradom padarą, panašų solerei sistemai. Vidury kiekvieno atomo yra labai smulkutė dalelė, kurią mokslininkai vadina branduoliu arba nucleus. Ji lyginasi kaip saulė solerėj sistemoj. Aplinkui branduolį, didelis skaitlius kitų smulkių dalelių, vadinamų elektronais. Jie lyginasi planetoms.

Per paskutinius penkerius metus, šitie labai smulkūs pasauliai viduje atomo, sudarė labai nepaprastą išradimą kuomet nors mokslininkų iki šioliai padaryta. Tolesni pertyrinėjimai eina su nepaprastu greitumu. Reikia tikėt, kad netrukus mes skaitysime mokslškos žiniuose daug stebuklingų faktų apie atomus.

AR GALIMA MATYT ATOMUS PER MIKROSKOPĄ?

Ne. Jie yra per maži, kad juos matyt. Reiktų turēt virš dviejų simtų milijonų hidrogeno atomų, kad sudėjus juos pagrečiai padaryt tiktai vieną colį. Kitų rūšių atmai truputį didesni negu šie. Daugiau negu penkis trilijonus atomų galima sudēt ant paprastos adatos galvelės. Jeigu tai butų žmonės, maršuojantys parodoje, ir jei jie maršuotų dieną ir naktį greita eiseną, po penkiasdešimt greta, tai jems užimtų virš septynių tukstančių metų jų pramaršavimui.

KOKIS YRA SKIRTUMAS TARPE ATOMŲ IR MOLEKULŲ?

Visa medega yra sudaryta iš smulkmeniškų dalelių, visos lygios ir greitai judančios, vadinasi molekuloms. Jų judesio greitumas gali but mylia ir sekunda. Kiekviena molekula gali but vienas atomas, bei daugiau vienokios rūšies atomų arba ir bendrų atomų grupių ir skirtingų rūšių.

KAS YRA PROTONAI?

Dalelės pozityvės elektros, atsimušančios viena kiton, bet pritraukiančios elektronus. Jos sukasi kaip planetos viduje atomo branduolio, kurios susijungia su puse tiek daugio elektronų, kaip kad tenai yra protonų. Protonas susideda iš masos 1845 kartų didesnio dydžio negu kad elektronas yra.

KAS YRA ELEKTRONAI?

Jie yra dalelėmis negatyvės elektros, kas sudaro pusę branduolio ir visą išlaukinę atomo struktūrą. Jų dydis tikrai nėra žinomas, bet kad palyginti atomų su elektronu, tai butų tiktai musė katedroj, elektrono diametras yra apie vie-

Kaip Teisme Užsilaikyt?

Žmogų turi but pertikrinti per teisėją, kad yra teisinga byla prieš jį. Jeigu tokių prirodymų nėra, tai apkalbtinas gali but paliuosuotas.

Bet, kuomet yra prirodymų, tai apkalbtinas gali but tuojuo teisėjo nubaustas (Daugelyje atsitikimų, teismo viršininkas gali nuteist prasikaltėlį sulgy savo valios). Tokiame atsitikime prasikaltėlis gali daryt vieną iš dviejų dalykų save apsi- saugot. Jis gali parodyt prirodymus, kad jis nekaltas, arba gali apeliuot į aukštesnį teismą. Tai padaryt turi samdyt advokatą.

Daugelį sykių reikalas perduotas aukštesniam teismui del tolesnio nusprendimo ir tada prasikaltėlis turi pristatyt paranką ir gaut advokatą jį apgint.

Ta paranka yra užtikrinimas, kad prasikaltėlis pribus asmeniškai ant tolesnio išklaustymo, kitaip paranka prapuls. Paranka gali but pinigai arba nejudinamas turtas. Abiejuose atsitikimuose draugas prižada turēt teismui. Jeigu prasikaltėlis nepasirodo ant tolesnės provos arba išklaustymo, draugas gali pamest pinigus arba turtą. Svarbu prasikaltėliui bandyt sumažint parankos sumą lig mažiausio laipsnio. Yra žmonės liroje varo tikrą biznį užstatyt parankas prasikaltėliams ir jie ima aukštus užmokesčius už tai. Yra gerai del kurių atsitikimų, bet yra labai sunku tiems, kurie daug pinigų neturi.

Advokato klausimas yra dar svarbesnis. Yra daug gerų advokatų. Yra gerų "legal aid" draugysčių. Yra daugelis gerų viešų apginėjų. Yra advokatų, kurie neturi patyrimo ir jų nežinojimas teisių padaro iš jų prastus apginėjus. Negalima spręst ar advokatas geras ar blogas nuo sumos, kurią reikalauja. Reikia samdyt tokį, kuris ateis ant išklaustymo. To del svarbu turēt gerą advokatą, arba "legal aid" organizaciją.

F.L.L.S.

oną dešimtą trilijoninę colio dalelę. Elektronas sukasi viduje atomo su greitumu apie devynias dešimtadalis šviesos greitumo. Elektros vaikščiojimas yra lygus elektronų sriovei, einančiai viela.

KAS YRA CHEMIKALIS ELEMENTAS?

Medega, kuri negali but perkeista į kitas medegas, jei bent išdalinimas jos atomu. Pavyzdin, geležis yra chemikalas elementas. Nesvarbu ką su ja padarytumem ji vistiek pasiliks geležis, arba kas nors kitas kas turi geležį. Mes negalim padaryt, kad geležis nustotų buvus geleže koliai mes jos atomų nesuskaldysime, bet tokiam atsitikimke, geležies link, mes nesuprantam kaip tai padaryt.

AR ELEKTRA YRA MEDEGA?

Suprantama kad taip, elektra ir medega sudaro iš elektronų. Bet atomų medegoj elektronai turi pastovę vietą atome ir ir kiekvienas atomas turi savyje apart elektronų dar branduolius. Elektra, iš kito atžvilgio, susidaro iš liuosų elektronų, kurie nėra prikergti nė prie atomų, nė prie branduolių.

KAS YRA KRISTALAS?

Kristaliniai atmai yra susitvarkę į vieną panašią linkmę, lyginai plytos gerai subudavotame budinke. Kristalas yra paprasta druska, pavyzdin, subudavotas pirmiausiai iš natros, atomo ir vėl iš natros ir chlorino atomų ir taip perdēm visą kristalą.

KIEK IŠ VISO YRA CHEMIKALIŲ ELEMENTŲ?

Devyniasdešimt tuo tarpu yra žinoma.

KOKIS YRA SKIRTUMAS TARPE GESO, SKYSCIO IR KIECIO?

Skirtumas priklauso nuo to, kaip standžiai atmai viduje medegos yra susigrupavę vienas prie kito. Jei jie yra standžiai susigrupavę vienas prie kito, tai medega yra kieta. Kuomet atmai negali praslinkt vienas pro kitą, tuomet medega negali pakeist savo pavidalą. Jeigu atmai buna truputį liuosiau susiglaudę, taip, kad jie liuosai gali slinkt aplinkui, tuomet medega buna skysta. Jeigu jie tikta truputį yra prikergti, ir jau neturi jokio traukimo vienas prie kito, tuomet medega vadinam gasu.

AR GALIMA PADARYT VISISKĄ TUŠTUMĄ?

Gali but, bet dar tai nebuvo padaryta. Joje visuomet slankiojo aplink po keliolika atomų arba geso molekuly. Visišką tuštumą, kuri kada nors buvo padaryta, visy joje tilpo apie keturi bilijonai atomų kiekviename kubiskame colyje.

KAS YRA RADIUMAS?

Jis yra chemikalas elementas ir vienas iš metalinių. Jis yra neapsakomai svarbus mokslui, kadangi faktinai jo atmai eksplioduoja. Po keliolika bilijonų eksplioduoja kas sekunda, nors mažiausiam radiumo šmotely. Ir kuomet vienas jų eksplioduoja, jis persilaužia į geso heliumo atomą, kurs yra metamas laukan su didele paiega, ir atomas kito radioaktyvio elemento yra vadinamas nitonu.

gydytojas buvo pašauktas liudyt geležinkelio nelaimės byloje. Advokatas ėmė jį klausinėti, ar jis skaitęs medicinos autoritetu Jones knyga, paskui Gervais knyga, ir dar kelių kitų autoritetų, kurie niekad negyveno šiam pasauly ir kurių knygų visai nėra. Gydytojas vis sakydavo, kad skaitė. Paskui jis buvo paklaustas ar skaitė Hall knygą aipe nerų ligas. Jis atsakė, kad tokios knygos visai nėra, ir save, kaip liudininką, visai sukompromitavo, nes, pasirodė, kad Hall gyveno ir tokią knygą parašė.

Ne vieną liudininką advokatai suniekino, pradėję jį girt. "A. ponas, tamsta turite labai gerą atmintį," arba, "Tikrai puikus jūs to dalyko žinovas." Kaip tik advokatas pradeda but saldus — saugokis! Jis tave pripučia, tikslu vėliau suplaisinti.

Laikyk Liežuvį Už Dantų.— Galiausiai, kalbėk kuotrumpliausiai. Nebuk iškalbus, kaip kunigas per pamokslą. Nenorek viską smulkmeniškai išaiškint. Savo patyrimu galiu sakyt, kad paprastas žmogelis gali pilnai susilygint su mokyčiausiu advokatu, kada sėda liudininkų suolan. Teisingi liudininkai dažnai geriausius advokatus sumaišydavo.

Geriausiai, visados atminkite šiuos penkis patarimus. Nesinervuok, nebuk, kvailas, nebuk piktas, nebuk išdidus, nebuk daug kalbus. Sakyk teisybę ir geriausį advokatą į skylę suvarysi.—V.

Nebus Daugiau UZKIETĖJIMO DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO Greitą Pagelbą Naudojant Pepsinic Seltzer Rašyk PEPSINIC SELTZER CO. Worcester, Mass. GAUSI SAMPELĮ DYKAI

VIETOS ŽINIOS

WORČESTERIO LIETUVIAMS

—Šio miesto lietuviai jau turi savo laikraštį, kurio jie pageidavo. Daug jau lietuvių užsirašė sau ir savo giminėms Lietuvoje ir veik visi buvusieji skaitytojai atsinaujino savo prenumeratas. Kiekvienam worčesteriečiui svarbu žinoti: ką draugijos veikia, kada ir kur vyksta pokyliai, kur nuvažiuoti į gegužinę, kas dedasi tarpe žmonių, kokie vakarai ar koncertai

rengiami, žodžių viską kas atsitinka tarp savo tautos žmonių, savo mieste. Amerikos Lietuvių paskirtas visas puslapis worčesteriečių reikalams. Taigi kiekvienas Worčesterio lietuvis turėtų skaityti Amerikos Lietuvių nes niekur kitur neras tiek daug žinių apie savo miestą. Worčesteriečiai visur gerai žinomi kaip pavyzdiniai ir susipratę lietuviai.

Am. Lietuvis neužlgo išeis kas savaitę, todėl jam yra reikalinga kaip literatinė taip ir medžiaginė parama — tai yra, kad kiekvienas A. L. skaitytojas

pasistengtų pasinaujinti savo prenumeratą, užrašant savo giminėms Lietuvoje bei gaut naujų skaitytojų ir suteikt žinių bei straipsnių, už ką mes pasistengsime sulgy savo išgalės atsiesti.

Am. Lietuvis, 14 Vernon St. Worcester, Mass.

KANDIDATAI į Suvienuytų Valstijų piliečius kada stoji Teismo sesijon del paskutiniųjų popierių, turi atsinešt su savim du paveikslu, nuimtu trisdešimt dienų bėgyje, ne seniau. Šie paveikslai turi but 2½ colių ilgio ir platumo, negali but suklijuoti ant kortos ar prilipyti kokiu kitu būdu, turi but ant plonos popieros, turēt šviesų atmušimą ir aiškiai parodyt veido pnyšką be kepurės. Kitokie paveikslai, grupių ar viso dydžio portretai nebus priimti. Jeigu aplikanto paveikslai neseka viršminētų reikalavimų, jie nebus priimti. Šis reikalavimas pagal naujus įstatymus įėjusius galēn nuo liepos mėnesio pirmos dienos. Yra svarbu kad lietuviai, kurių didelis skaičius taps Suv. Valstijų piliečiais šį rudenį, nepadarytų klaidos. Jei jie nueis pas J. Černių ar Klasoną, lietuvius fotografistus, jie padarys visiems reikalingus paveikslus pagal reikalavimus.

PASKUTINĖ VASAROS gegužinė, kurią rengia S.L.A. 318 kuopa, turētų buti kuo linksmiausia ir pasekmingiausia. Šiai gegužinei vieta paskirta gražiame miške prie Bieliausko ukės tarpe Websterio ir Oxfordo. Visiems užtikrintas smagus laikas gegužinės dienoje, rugsėjo 15, 1929 m. Jei lytų, tai piknikas įvyks sekantį sekmadienį. Busai išeis su pasažierais 12:30 po pietų nuo Aušrėlės salės. Tikėtai už 50 centų galēst nuvažiuoti ten ir atgal. Gegužinė bus pamarginta naujausia šokių muzika, skaniausiais valgiais, saldžiausiais gėrymais, ir įvairiausiu sportu. Sirdingai visus kviečia atsilankyti į šį paskutinį vasaros sezono pikniką—**Komisija**

METINĖ Aušros Vartų parapijos vakarienės ir L.D.S. seimo delegatų pagerbimui pokylis įvyks už kelių savaitių, rugsėjo 26 dieną. Veikėjai nespėja pardavinēt bilietus ir yra didelis pavojus, kad neužteks visiems, kadangi tose dienos, įvyksta S.L.D. seimas ir atvyks daug svečių iš visų Suv. Valstijų. Aušros Vartų bažnyčios salėje, aštunta valandą vakare įvyks šioji didelė vakarienė. Kurie neturēs iš kalno nusipirkę bilietus, tiems negalēs but užtikrinta vieta, tai prašomi nieko nelaukti ir neatidėlioti. Išrinktoji komisija priimt svečius ir surengt vakarus seimo atstovų pagerbimui smarkiai veikia, kad butu didelis pasisekimas.

Rengimo Komisija.

ŠEIMYNIŠKA ISVAŽIAVIMĀ rengia S.L.A. 358 kuopa, rugsėjo 22 dieną. Vieta išvažiavimui paskirta Masčinsko ukė, Spencer, Mass. Reikia važiuoti iki Pašto, paimt Pleasant gatvėkari, važiuoti Smithville keliu iki paskutiniojo namo. Bilietas kainuoja \$1.00 ir juos galima nusipirkt pas šios ktupos narius. Rengėjai.

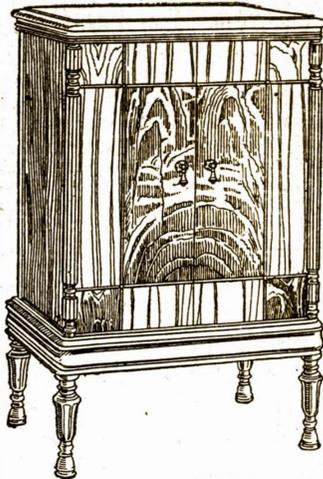
VISOS DRAUGIJOS, kurios tik rengė šiemet gegužines Maironio Park, suėjo ir nutarē sykiu surengt paskutinį milžinišką išvažiavimą, rugsėjo 15 dieną, sekmadienį. Bus užkviesti: garsi plaukikė Albina Osipavičaitė ir jos brolis Jonas, kurs taipgi neužilgo taps čempionu. Įvyks lenktynės ant ežero ir ant lauko. Kiekviena draugija surengs ką nors nepaprasto, tai tokios įvairios gegužinės šiemet nebuvo. Visi kviečiami atsilankyti į gražų Maironio Parką ir sykiu linksmintis laike paskutiniojo vasaros pikniko. Rengėjai.

IG. C. PERMINAS Muzikos Mokytojas duoda piano ir dainavimo lekcijas. Mokinu pagal naują sistemą ir už mažą atlyginimą. Taipgi tunijų ir taisau pianus. Mylintieji muziką galite pasitart apie šestą valandą vakare telefonu arba kreiptis: I. C. Perminas, 50 Upsala St. Tel. Cedar 3740-M. Worcester, Mass.

IESKAU DARBO. Norėčiau vaikų prižiūrēt pas save name ar dirbt kitur namų ruošos darba. M. Verkauskienė 47 Ellsworth St. Worcesteryje.

PASAULIO ŽYMAUSIŲ ARTISTŲ KONCERTAS JUSŲ NAME!

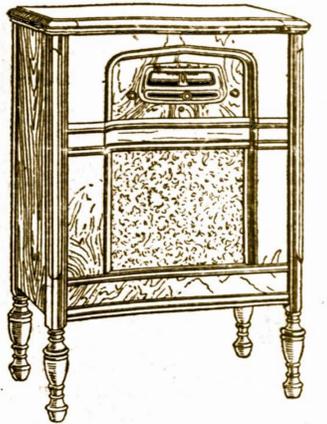
NAUJA VIKTORO RADIO ELEKTROLA

RE-45 — \$300.50

Ši moderniška Radio Elektro vėliausias išradimas. Be jokio vargo galima dabar namie turēt žymiausių artistų koncertus — nereikia lankyti teatrų ar svetaines. Puikus programai iš svetur girdėtis per radio — gi tik reikia uždēt lietuvišką reikordą ir klausytis savo tautos dainų, šokių, maršų ir kalbų. Visi dabar perka šias naujas Viktoro Radio Elektro.

Kam eit pas žydus ar lenkus, kuomet pas savo tautos žmogų galima gaut pigiau ir geresnį patarnavimą. Kainos nuo žemiausio laipsnio iki virš \$300.

R-32 — \$180.50

Amerikos Lietuvis Krautuvėj, 14 Vernon St. Worcester, Mass.

Elektra Jums Patarnaus Už Pigiausia Kainą

Motinos Žino, Kad Reikia Kasdien Pagamint Pietus Greitai Vaikams Lankantiems Mokyklą

Tai Ir Todėl Šis Populiariškas Elektrinis Keptuvas Labai Reikalingas

Ar Žinote Kiek Įvairių Valgių Galima Iškept Ant Plyckelių Keptuvo?

- Arbatinius Pyragaičius — Surio Pyragaičius
- Lašinių Kukuruzų Duoną
- Visokių Pyragaičius — Tortus
- Daktilinius Tortus — Pipirinkus
- Kiaušinienes — Pakepintą Duoną
- Blynus ar Plyckelius

Ne Mažiau Dvidešimt Valgių, Bet Daugiau

Vidutiniškas keptuvas įkaista nuo 8 iki 10 minučių ir iskepa laike 3 iki 4 ir pusę minučių. Kas galētų but greičiau? Mes turime keptuvų nuo \$5.50 iki 20 dolerių.

The Worcester Electric Light Co. Part of The New England Power Association 11-15 FOSTER STREET PHONE PARK 1600

VIENINTELĖ WORČESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTURA

Parduodam Laivakortes keliaujančiams į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsime išgaut Pasus, Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigų Lietuvos Doleriais arba Litais. Visus viršminētus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvių, kuri pati neseniai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar po stubas landyt pas bile koki agentą, kuomet jūs galite kreiptis į tikrą autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. Tel. Park 5318

AMERIKOS LIETUVIS, 14 Vernon St., WORČESTER, MASS.

PRANEŠIMAS!

PER VISĄ RUGSĖJO MĖNESI Duodame 25% NUOLAIDĄ Visiems Perkantiems Rudeninius ir Žieminus Paltus Ne Tiktai Moterims, Bet ir Vaikams

Patėmykite — Tiktai keli žingsniai nuo Main gatvės. Musų pigi randa duoda mums galiybės parduoti rubus už pigesnę kainą negu kitos krautuvės mieste. Mes išpildome viską ką skelbiam. Per daug metų patenkinome visus savo patarnavimu. Esame šitame biznyje jau nuo seniai. Patarnautojai kalba lietuviškai.

STAYMAN'S 30 Franklin St. Tiktai žingsnis nuo kampo Main gatvės

PRANEŠIMAS visiems mano pažįstamiems. Aš įstojau į biznį su Leonu Vaiša, po numeriu 47 Vernon gatvės netoli Švento Vincento ligoninės. Visi mano pirmiau buvusieji kostiumeriai malonėkite ateit pas mus ir dabar. Kainos tos pačios kokios buvo anoj kirpykloj ant 382 Millbury gatvės. Prašome atsilankyti, nes užtikrinam, kad busite visi patenkinti. J. Jonaitis ir L. Vaiša, 47 Vernon St., Worcesteris (12-13)

TEISEJAS WINFRED H. WHITING, Superior Teisme, suteikė sulaikymo įsakymą ir uždraudė "People's Savings" banką išmokēt toliau pinigų Domininkui Zalenskiui; taipgi uždraudė D. Zalenskiui parduoti, perduoti, pervesť ar kokiu nors būdu kliudyti tam tikrą rokunų knygele, kur yra daug pinigų įdētų Karusės Grigonienės "People's Savings" bankon. K. Grigonienė dabar mirusi, bet pirmiaus buvo už globėją Karalinai Smolskiutei, kuri dabar Lietuvoje gyvena. Apskundimo bilą užvedė Julė Lendraitis, iš Worcesterio, kurį atstovauja Karalinos Smolskiutės reikalus. B. Mendelson, Slater Buildinge, Julės Lendraitis ir Karalinos Smolskiutės advokatas.

"Birutės" Saldainiai Iš Lietuvos

Ką tik atvežti iš Lietuvos saldainiai dirbami iš gryniausių vaisių — skanus ir sveiki; pagaminti Pirmoje L. Garinio Šokolado ir Saldainių Fabrikas "Birutė" iš Šiaulių. Tarpe jų yra avietinių, ananasių, vyšnių, mėtinių, kriaušinių, ledinių ir žemuogių.

RIALTO CONFECTIONERY 31 Millbury St. Worcester, Mass.

PARSIDUODA

PARSIDUODA moderniškas aštuoniolika kambačių namas su dideliu žemės sklypu. Labai patogi vieta laikyti krautuvę. Namas arti naujos Aušros Vartų parapijos bažnyčios — labai gražioje vietoje. Parsiduoda tikslu užbaigt savininko nuosavybų atskaitas.

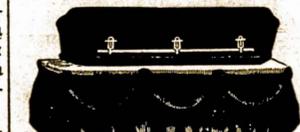
MRS. O'CONNELL 20 Cargill ave. Maple 3393-R. (11-13)

KONTRAKTORIUS Peter Katauskas

71 PENN AVE. WORČESTERYJE Tel. Cedar 5619 J.

Budavojam naujus namus ir taisom senus, taipgi pastatom garadžius. Cemento darbas, tai musų specializumas. Visą atliekam sąžiniškai už prieinamą kainą. Reikale plenus patys padarom ir suteikiam gerus, praktiškus patarimus.

Motiejus A. Čivinskis GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. Tel. Park 4156 340 Harding St. Worcester, Mass.

Park 2470 Res. Park 4225-R **Ben. Mendelsohn** ADVOKATAS ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėje. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoje. 390 Main St., Room 931-932. Worcester, Mass.

DOLLAR Laundry Savininkas E. Slavickas

Išskalbiam visos savaitės žlugtą kuo gražiausiai, už \$1.00. Gerai, švariai išskalbiam drabužius ir pristato į namus.

Lietuviška Skalbykla 5 SEYMOUR ST. Tel. Park 314 Worcester, Mass.

STAYMAN'S Didelis Centras Pasirinkimui Kepurių ir Kaklaraščių **STAYMAN'S** Kampas Front ir Trumbull Gatvių Worcester, Mass.

JOSEPH J. DIRSA LIETUVIS GRABORIUS

Teikia patarnavimą laidotuvėm ir išrandavoju automobilius vestuvėm ir kitokiems pasivažinėjimams. GYVENIMO VIETA— 194 Millbury St. Tel. Cedar 4953 3rd floor OFFICE FUNERAL HOME 212 Millbury St. Worcester, Mass. Tel. Park 2756

REIKALAUKITE pas visus lietuvių štorininkus "BIRUTĖS"

Saldainių iš Lietuvos

Jeigu Tamstų štorininkas jų neturi, praneškite mums jo vardą ir adresą, kad mes galėtume duot jam pasiūlymą.

Lithuanian Importing Company

818 E. Sixth St., So. Boston, Mass.

Vienatinis Lietuvis Gydytojas Worcesteris

Dr. Juozas Landžius (SEYMOUR)

51 Providence St., Worcester, Mass.

Ofisas atidarytas: nuo 2 — 4 popiet; nuo 7—9 vakare. Tel. Park 5873

Dr. A. L. Graičunas

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Tel. Yards 3162 3310 So. Halsted St. Chicago, Ill.

DR. TESSMER

Dentistas 308 MAIN STREET Worcester, Mass. (virš Iver Johnson krautuvės) Tel. Park 3310

NAUJI COLUMBIA REKORDAI
Vėliausi ir Geriausi Lietuviški Rekordai!

UŽEIKITE IŠGIRST ŠIUOS COLUMBIA IŠDIRBYSTES REKORDUS IR ISSIRINKITE SAU TINKAMIAUSIUS

Čia įdedam tik keletą vėliausios laidos Columbia jos rekordų ką tik į musų knygyną atgabentų:

61002-F (Karvelėli (Plaukia Sau Laivelis (Lietuviška Veselija, (Pirma ir Antra Dalis (Lietuviška Veselija, (Trečioji ir Ketvirtoji Dalis (Voveraitė (Anksti Rytą Kėliau (Šaulių Polka (Polka Karolka (Jonukas ir Marutė (Vestuvės (Tėvuko Polka (Kumos Polka (Piršlybos Amerikoje (Neišpildomas Prašymas	Juozas Babravičius Mahanojaus L. Orkestra Mahanojaus L. Orkestra Justas Kudirka Lietuvių Tautiška Orkestra K. Minkelionutė Mahanojaus Lietuvių Mainierių Orkestra F. Stankunas
--	--

Apart čia pažymētų Columbia Rekordų, musų knygne galima rast šimtus kitokių įvairiausio muzikos turinio: Polkų, Valcų, Mazurkų, Maršų, Dainų, Orkestrų, Benų ir daug kitokių, Kreipkitės į —

Amerikos Lietuvis Knygynas
14 VERNON ST. WORČESTER, MASS.